

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-3-296 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-09/289-90
Karar Tarihi : 02.03.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER: Arif Ogün SARI, Osman Tan ÇATALCALI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Gizlilik Talebi Bulunmaktadır.

20

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

- Aydın Tatlıcı, Şekerci ve Fırıncılar Odası
Aydın-Denizli Karayolu Üzeri Astim Bitişiği No:82 Aydın

- Aydın İl Merkezinde Faaliyet Gösteren Fırıncı Esnafı

E. DOSYA KONUSU: Aydın il merkezinde faaliyet gösteren fırınların bir araya gelerek ekmek satış fiyatını yükseltmeleri, ekmek satışı yapan esnaftan iade almamaları ve hangi fırının hangi ekmek satış noktası ile çalışacağını tespit ettikleri iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Aydın Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'ne yapılan ve ilgisi nedeniyle Kurumumuza iletilen başvuruda özetle; Aydın il merkezinde faaliyet gösteren fırınların ucuz ekmek satışının önüne geçmek, ekmek satan esnaftan iade almamak ve bu esnafın hangi fırınla çalışacağına karar vermek için "Komisyon" adında bir oluşum içine girdikleri ifade edilerek konu hakkında gereğinin yapılması talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 21.11.2011 tarih ve 7929 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 02.12.2011 tarih ve 2011-3-296/İİ-11-421.MY sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

40

İlgili karar uyarınca düzenlenen 17.02.2012 tarih ve 2011-3-296/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda özetle; dosya konusu iddiaları destekler nitelikte herhangi bir bulguya ulaşılamadığından incelemeye taraf teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına yer olmadığı ve başvurunun reddedilmesi gerektiği kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

50

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1.Taraflar: Aydın Tatlıcı, Şekerci ve Fırıncılar Odası (Oda) ile Aydın İl Merkezinde Faaliyet Gösteren Fırıncı Esnafı (Fırıncılar)

Aydın il merkezinde toplam otuz iki adet fırın bulunmakta olup, yirmi ikisi Oda'ya, geri kalan on fırıncı ise Aydın Ticaret Odasına kayıtlıdır.

60

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

İnceleme konusu dosya bakımından ilgili ürün pazarı “ekmek pazarı” olarak tanımlanmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

70 Şikayet konusunun Aydın il merkezinde faaliyet gösteren Oda ve Fırıncılar olması ve bu teşebbüslerin dosyaya konu faaliyetlerini Aydın il merkezinde gerçekleştirmeleri nedeniyle ilgili coğrafi pazar “Aydın İl Merkezi” olarak belirlenmiştir.

I.3. Ekmek Fiyatının Tespitine İlişkin Mevzuat

Ekmek üretimi gerçekleştiren teşebbüsler, niteliklerine göre “esnaf” veya “tacir” olarak iki kategoride değerlendirilmektedir. Faaliyetlerini esnaf yahut tacir olarak sürdüren ekmek üreticilerinin fiyatlandırma hususunda tâbi oldukları ilgili mevzuat farklılaşmaktadır.

80 Esnaf ve Sanatkârlar Odalarına bağlı esnaf niteliğindeki işletmeler 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 62. maddesine göre belirlenen azami fiyatlara uymak durumundadır.

90 Ticaret ve sanayi odalarına kayıtlı tacir ve sanayici niteliğindeki işletmeler ise, 5174 sayılı Borsalar Kanunu (5174 sayılı Kanun)'nun 12. maddesi ve bu maddeye dayanarak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar tarafından çıkarılan “Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde belirlenen azami satış fiyat tarifesine uymak durumundadır. Tarifelerin belirlenmesi, tarifeye nasıl itiraz edileceği gibi diğer hususlar, Esnaf Odalarına kayıtlı fırıncı esnafı için geçerli olan mevzuata paralel bir şekilde düzenlenmiştir.

I.4.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.4.1. Şikayetçi ile Yapılan Telefon Görüşmesi

Şikayetçi ile 15.1.2012 tarihinde raportörlerce yapılan telefon görüşmesinde şikayetçinin özetle;

- Bakkal işletmeciliği yaptığı dönemde farklı fırınlardan ekmek almakta zorlandığı,
- Ekmek aldığı fırınına değiştirmek istediğinde bunu yapamayacağını söylediği,
- 100 - Bu durumun nedeninin Aydın'da faaliyet gösteren fırıncıların aralarında anlaşarak “Komisyon” adı altında bir oluşum kurmaları olduğu,
- Komisyon'un başında Kocabey Fırınının sahibi ile başka bir şahsın olduğu,
- Bu kişilerin önderliğinde bir araya gelen fırıncıların aralarındaki rekabeti bitirdikleri,

12-09/289-90

- Komisyon'un 75 Krş./Adet'e satılan ekmeğin 50 Krş./Adet'e düşürülmesi üzerine harekete geçerek, ekmek fiyatlarının 75 Krş./Adet'e çıkmasını sağladığı,
- Komisyon'un fırıncılardan boş tarihli senetler topladığı ve diğer fırınları fiyatların düşmesi halinde bunları nakde çevirmekle tehdit ettiği, ifade edilmiştir.

110 I.4.2. Oda ile Yapılan Görüşme

09.02.2012 tarihinde Oda Yönetim Kurulu Başkanı ile yapılan görüşmede özetle;

- Aydın il merkezinde yaklaşık 160.000 – 170.000 kişinin yaşamasına karşın günlük yaklaşık 120.000 – 130.000 adet ekmek tüketildiği,
- Aydın il merkezinde bulunan fırıncı esnafının ise günlük yaklaşık 100.000 – 110.000 adet ekmek ürettiği,
- Tüketim ile üretim arasındaki farkın nedeninin il merkezine yakın yerlerde bulunan ilçelerden ekmek gelmesi olduğu,
- 120 - Toplamda 32 ekmek fırınının faaliyet gösterdiği,
- Bütün fırınların kapasitelerinin altında üretim yaptıkları,
- Kapasite kullanımlarının düşük olmasının fırın sayısının nüfusa oranla fazla olmasından kaynaklandığı,
- Aydın il merkezinde faaliyet gösteren fırınlar arasında bir anlaşma olduğundan ve "Komisyon" adı altında bir oluşumdan haberdar olmadığı,
- Her fırının ürettiği ekmeğin kalitesine göre fiyat belirlediği,
- Aydın il merkezinde ekmeğin azami fiyatının 75 Krş. olduğu,
- Ancak bazı fırınların kendi inisiyatifleri ile ekmeği daha da ucuza örneğin 50 Krş.'a satabildikleri,
- 130 - Alacak verecek sıkıntısı dışında isteyen bakkalın istediği fırıncı ile çalışabildiği,
- Daha önce Aydın Belediyesine ait bir Halk Ekmek fırınının bulunmasına karşın şu an bu fırının kapalı olduğu, ifade edilmiştir.

I.4.3. Aydın Bakkallar Esnaf Odası ile Yapılan Görüşme

09.02.2012 tarihinde Aydın Bakkallar Esnaf Odası Yönetim Kurulu Başkanı ile yapılan görüşmede özetle;

- 140 - Aydın il merkezinde faaliyet gösteren fırıncı esnafı arasında aralarındaki rekabeti sonlandırmak için yapılan bir anlaşmadan haberinin olmadığı,
- Geçen yıllarda Aydın il merkezinde fırınlar ile yaşanan sorunun fırınların iadeleri geri almamalarından kaynaklandığı,
- Ancak bu durumun fırıncılarla yapılan görüşmeler sonucunda makul bir miktarda iade almaları konusunda mutabık kalındığı,
- Fırıncılar arasında "Komisyon" adı altında kurulan bir oluşumdan haberdar olmadığı,
- Bakkalların fırıncıları tercihinde bazen sıkıntı yaşandığı,
- Bu durumun nedeninin fırıncıya borcu olan bazı bakkalların fırınlarını değiştirmek istemesi olduğu,
- 150 - Ancak düzgün çalıştıktan sonra isteyen bakkalın istediği fırından ekmek alabildiği,
- Bu durum haricinde Aydın Bakkallar Esnaf Odası olarak devreye girip de çözülmeyen bir sorun olmadığı, ifade edilmiştir.

I.4.4. Değerlendirme

160 Şikayetçi tarafından dile getirilen; Aydın il merkezinde faaliyet gösteren bazı fırıncı esnafının anlaşarak, aralarındaki rekabeti sonlandırmak için birbirlerinden senet toplamak ve ucuz ekme satan fırınları rekabet etmeleri halinde bu senetleri nakde çevirmekle tehdit etmesi, bakkalların istedikleri ekme fırınıyla çalışmalarının engellenmesi, ekme iadesi almamak için anlaşılması gibi hususlar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden uygulamalardır.

Fırıncılar arasında, dosyaya konu şikayette ifade edildiği şekilde, bir anlaşma olması durumunda bu anlaşmadan en çok etkilenecek olan taraf ekme satan bakkallar olacaktır. Aydın Bakkallar Esnaf Oda Başkanı, yapılan görüşmede böyle bir anlaşmanın olmadığını belirtmiştir.

170 Yapılan görüşmeler ve yerinde incelemeler neticesinde, fırıncı esnafı arasındaki rekabeti kısıtlama amacıyla bir anlaşma olduğunu gösteren herhangi bir somut bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.